

APIE KARĄ: IŠSAMIOS TAKTIKOS ĮŽVALGOS IR LAIKO
PATIKRINTOS STRATEGIJOS

KARO PRINCIPAI

„Karas yra politikos tęsinys kitomis priemonėmis.“

Carl von Clausewitz

óbuolys.

CARL VON CLAUSEWITZ

KARO PRINCIPAI

J/DALIS

Vertė
UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

TURINYS

V KNYGA. GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS	9
1 skyrius. Apžvalga	10
2 skyrius. Karo veiksmų arena, kariuomenė, kampanija	11
3 skyrius. Jėgų santykis	14
4 skyrius. Kariuomenės rūšių santykis	18
5 skyrius. Kariuomenės kovos rikiuotė	28
6 skyrius. Bendroji kariuomenės rikiuotė	35
7 skyrius. Avangardas ir sargybos postai	42
8 skyrius. Avangardo veiksmai	51
9 skyrius. Išsidėstymas stovykloje	56
10 skyrius. Žygiai	59
11 skyrius. Žygiai (tęsinys)	66
12 skyrius. Žygiai (tęsinys)	70
13 skyrius. Išsidėstymas patalpose	73
14 skyrius. Kariuomenės aprūpinimas	80
15 skyrius. Karo veiksmų bazė	95
16 skyrius. Susisiekimą linijos	99
17 skyrius. Vietovė	103
18 skyrius. Dominavimas vietovėje	107
VI KNYGA. GYNYBA	109
1 skyrius. Puolimas ir gynyba	110
2 skyrius. Puolimo ir gynybos santykis taktikoje	114
3 skyrius. Puolimo ir gynybos santykis strategijoje	118
4 skyrius. Puolimo konvergencija ir gynybos divergencija	123
5 skyrius. Strateginės gynybos pobūdis	127
6 skyrius. Gynybos priemonių taikymo sritis	129
7 skyrius. Puolimo ir gynybos sąveika	136
8 skyrius. Pasipriešinimo rūšys	138
9 skyrius. Gynybinis mūšis	153

10 skyrius. Įtvirtinimai	158
11 skyrius. Įtvirtinimai (tęsinys)	168
12 skyrius. Gynybos pozicijos	174
13 skyrius. Tvirtos pozicijos ir įrengtos stovyklos	180
14 skyrius. Pozicijos sparnuose	187
15 skyrius. Gynybinis karas kalnuose	190
16 skyrius. Gynybinis karas kalnuose (tęsinys)	198
17 skyrius. Gynybinis karas kalnuose (pabaiga)	206
18 skyrius. Upių ir upelių apsauga	212
19 skyrius. Upių ir upelių apsauga (tęsinys)	228
20 skyrius. A. Pelkių gynyba	231
B. Potvyniai	233
21 skyrius. Miškų apsauga	237
22 skyrius. Užtvaros	239
23 skyrius. Dominuojanti šalies vietovė – raktas į šalį	243
24 skyrius. Karo veiksmai sparnuose	247
25 skyrius. Atsitraukimas į šalies gilumą	258
26 skyrius. Liaudies ginklavimasis	271
27 skyrius. Karo veiksmų arenos gynyba	278
28 skyrius. Karo veiksmų arenos gynyba (tęsinys)	283
29 skyrius. Karo veiksmų arenos gynyba (tęsinys)	
Nuoseklus pasipriešinimas	298
30 skyrius. Karo veiksmų arenos gynyba (pabaiga)	
Kai sprendimas nėra tikslas	301
VII KNYGOS APMATAI. PUOLIMAS	327
1 skyrius. Puolimo ir gynybos santykis	328
2 skyrius. Strateginės atakos pobūdis	330
3 skyrius. Strateginės atakos tikslas	333
4 skyrius. Silpnėjanti atakos jėga	334
5 skyrius. Kulminacinis atakos punktas	335
6 skyrius. Priešo ginkluotųjų pajėgų sunaikinimas	336
7 skyrius. Puolimo mūšis	338

8 skyrius. Upių kirtimai	340
9 skyrius. Gynybinių pozicijų puolimas	343
10 skyrius. Įrengtų stovyklų puolimas	344
11 skyrius. Kalnuotos vietovės puolimas	346
12 skyrius. Užtvarų puolimas	350
13 skyrius. Manevras	351
14 skyrius. Pelkių, užliejamų teritorijų ir miškų puolimas	354
15 skyrius. Išpuolis karo veiksmų arenoje:	
Sprendimo paieška	356
16 skyrius. Išpuolis karo veiksmų arenoje:	
Nesiekiant sprendimo	360
17 skyrius. Įtvirtinimų puolimas	364
18 skyrius. Konvojų puolimas	369
19 skyrius. Priešų kariuomenės puolimas prie sienos	372
20 skyrius. Diversija	378
21 skyrius. Įsiveržimas	381
22 skyrius. Pergalės kulminacija	382
VIII KNYGOS APMATAI. KARO PLANAS	393
1 skyrius. Įvadas	394
2 skyrius. Absoliutus karas ir tikrasis karas	397
3 skyrius. A. Karo elementų tarpusavio priklausomybė	401
B. Karinio tikslo ir dedamų pastangų mastas	404
4 skyrius. Karo tikslų apibūdinimas.	
Priešo sutriuškinimas	417
5 skyrius. Karo tikslų apibūdinimas (tęsinys)	
Riboti tikslai	425
6 skyrius. A. Politinio tikslo poveikis kariniam tikslui	428
B. Karas yra politikos priemonė	430
7 skyrius. Ribotas tikslas. Puolamasis karas	438
8 skyrius. Ribotas tikslas. Gynybinis karas	441
9 skyrius. Karo planas, kuriuo siekiama sutriuškinti priešą	446
Trumpa generolo Klauzevico gyvenimo apžvalga	475

V KNYGA

GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS

Apžvalga

Panagrinėsime ginkluotąsias pajėgas pagal:

1. jų skaičių ir sudėtį;
2. jų būklę ne kautynėse;
3. jų aprūpinimą maisto produktais;
4. bendrą jų santykį su šalimi ir vietoje.

Taigi šioje knygoje aptarsime su kariuomene susijusius dalykus, kurie yra tik būtinos kovos sąlygos, bet ne pati kova. Su kova jie labai glaudžiai susiję ir pačiam mūšiui turi didesnę ar mažesnę įtaką, todėl, kalbant apie kovos veiksmus, šių veiksnių neįvertinti negalima, tačiau pirmiausia turime aptarti kiekvieną jų atskirai ir kaip visumą, atsižvelgdami į jų esmę ir ypatumus.

Karo veiksmų arena, kariuomenė, kampanija

Šių trijų veiksmų, žyminčių atitinkamai erdvę, masę ir laiką kare, pobūdžio visiškai tiksliai apibrėžti neįmanoma; tačiau, kad kartais nebūtume neteisingai suprasti, turime pabandyti patikslinti šias sąvokas, kurias mes dažnai vartojame.

1. KARO VEIKSMŲ ARENA

Šis terminas atitinkamai reiškia tokią erdvę, kurioje vyksta karas, dalį, kurios ribos yra apsaugotos ir kuri turi tam tikrą savarankiškumą. Šią apsaugą gali sudaryti įtvirtinimai, svarbios gamtinės šalies kliūtys arba net tai, kad ji yra atskirta nemažu atstumu nuo likusios erdvės, kurioje vyksta kariniai veiksmai. Tokia dalis yra ne tik dalis visumos, bet ir nedidelė visuma, užbaigta pati savaime, todėl ji yra daugiau ar mažiau tokios būklės, kad pokyčiai, vykstantys kituose teritorijos, kurioje tuo pat metu vyksta kariniai veiksmai, punktuose, daro jai tik netiesioginę, o ne tiesioginę įtaką. Kad tai tinkamai įsivaizduotume, galime daryti prielaidą, jog vienoje pusėje vyksta puolimas, o kitoje – atsisraukimas, arba kad vienoje pusėje kariuomenė veikia gynybiškai, o kitoje – atliekami puolimo veiksmai. Bet šią sąvoką mes ne visada vartosime, ji čia gali reikšti tik esminį požymį.

2. KARIUOMENĖ

Vartojant karo veiksmų arenos sąvoką lengva pasakyti, kas yra kariuomenė. Iš tikrųjų tai yra kariai toje pačioje karo veiksmų arenoje.

Tačiau akivaizdu, kad tai neapima visko, ką šis terminas reiškia įprastinėje vartosenoje. Bliucheris ir Velingtonas 1815 m. vadovavo atskiroms kariuomenėms, nors abi buvo toje pačioje karo veiksmų arenoje. Todėl vyriausiasis vadas yra dar vienas skiriamasis kariuomenės sąvokos požymis. Kartu šis požymis yra labai artimas pirmajam, nes jei viskas gerai organizuota, karo veiksmų arenoje turėtų egzistuoti tik vienas vyriausiasis vadas, ir šis vyriausiasis vadas konkrečioje karo veiksmų arenoje visada turėtų turėti tam tikrą savarankiškumo lygį.

Vien tik absoliutus kariuomenės skaičiaus didumas šiuo klausimu nėra toks lemiamas, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Kai kelios kariuomenės veikia vadovaujamos vieno vado ir vienoje ir toje pačioje karo veiksmų arenoje, jos vadinamos kariuomenėmis ne dėl savo pajėgų, o dėl santykių, susiklosčiusių prieš karą (1813 m. Silezijos kariuomenė, Šiaurės kariuomenė ir t. t.). Kita vertus, tikrai būtų pedantiška terminą „kariuomenė“ taikyti kiekvienam nereguliarių karių būriui, savarankiškai veikiančiam atskiroje teritorijoje: vis dėlto neturime palikti nepastebėto fakto, kad niekas nesistebi, kai kalbama apie Vendero kariuomenę revoliucinių karų metu, nors pastaroji kartais nebuvo daug pajėgesnė už tokių būrį.

Taigi kariuomenės ir karo veiksmų arenos sąvokos paprastai yra susijusios viena su kita.

3. KAMPANIJA

Nors visų karinių įvykių visose karo veiksmų arenose per vienerius metus visuma dažnai vadinama kampanija, vis dėlto įprasčiau ir tiksliau šia sąvoka įvardyti įvykius vienoje karo veiksmų arenoje. Tačiau dar blogiau kampanijos sąvoką sieti su vienerių metų laikotarpiu, nes karai natūraliai nebeskirstomi į metų trukmės kampanijas pagal fiksuotus ir ilgus laikotarpius postoviuose žiemą. Tačiau kadangi karo veiksmų arenos įvykiai, vykstantys vienoje karo veiksmų arenoje, susiskirsto į laiko atkarpas, pavyzdžiui, jei tiesioginis kokios nors daugiau ar mažiau didelės katastrofos poveikis baigiasi ir atsiranda naujų komplikacijų,

reikia atsižvelgti į šiuos natūralius periodus, kad kiekvieniems metams (kampanijai) būtų priskirta visa įvykių dalis. Niekas nepadarytų taip, kad 1812 m. kampanija baigtųsi prie Nemuno, kur kariuomenės buvo sausio 1 d., o tolesnį prancūzų atsitraukimą, kol jie vėl persikėlė per Elbę, perkeltų į 1813 m. kampaniją, nes šis tolesnis atsitraukimas akivaizdžiai buvo tik dalis viso atsitraukimo iš Maskvos.

Tai, kad šioms sąvokoms negalime suteikti didesnio aiškumo, neturi jokios reikšmės, nes jos negali būti vartojamos kaip filosofiniai apibrėžimai bet kokiems teiginiams pagrįsti. Jos pasitarnauja tik tam, kad mūsų samprotavimams suteiktų šiek tiek aiškumo ir tikslumo.

Jėgų santykis

Ankstesniuose skyriuose kalbėta, kokią reikšmę turi skaičiaus pranašumas mūšiuose ir bendras skaičiaus pranašumas apskritai strategijoje. Iki šiol jėgų santykio svarba buvo nustatyta: dabar pridursime keletą išsamesnių svarstymų šia tema.

Nešališkas šiuolaikinės karo istorijos nagrinėjimas leidžia įsitikinti, kad skaičiaus pranašumas kasdien tampa vis lemtingesnis; todėl principą, jog lemiamam mūšiui reikia surinkti kuo didesnę skaičių, galima laikyti svarbesniu nei bet kada anksčiau.

Drąsa ir kariuomenės dvasia visais amžiais didino jos fizines galias ir taip pat bus ateityje; tačiau taip pat matome, kad tam tikrais istorijos laikotarpiais kariuomenės apsiginklavimo persvara ir įrangos pranašumas suteikdavo didelę moralinę persvarą; matome, kad kitais laikotarpiais panašų poveikį turėjo didelis kariuomenės mobilumo pranašumas; vienu metu išryškėjo nauja taktikos sistema, kitu – karo menas, kai buvo stengiamasi sumaniai išnaudoti teritoriją, remiantis bendraisiais principais, ir tokiomis priemonėmis tai vienur, tai kitur vienas karvedys įgydavo didelį pranašumą prieš kitą; tačiau net ir ši tendencija išnyko, o kariai dabar vyksta paprasčiau ir natūraliau. Jeigu, atsikratę išankstinių nuostatų, pažvelgsime į pastarųjų kampanijų patirtį, turėsime pripažinti, kad per visą kampaniją arba lemiamo pobūdžio mūšiuose, t. y. didžiuosiuose mūšiuose, apie kuriuos kalbama ankstesnėse knygos, minėtosios įtakos pėdsakų yra labai nedaug.

Mūsų dienomis kariuomenės yra taip suvienodėjusios ginkluotės, ekipuotės ir pratybų atžvilgiu, kad tarp geriausių ir blogiausių kariuomenių nėra didelio skirtumo. Skirtumas vis dar gali būti pastebimas dėl geresnio generalinio štabo mokymo, bet apskritai jis pasireiškia tik tuo,

kad viena kariuomenė yra išradusi ir įdiegusi patobulintus prietaisus, kuriuos kita tuoj pat imituoja. Net pavaldūs karvedžiai, būrių ir divizijų vadai, visur, kas priklauso jų kompetencijai, iš esmės vadovaujasi tomis pačiomis idėjomis ir metodais, todėl, išskyrus vyriausiojo vado talentą, kuris visiškai priklauso nuo atsitiktinumo ir nėra nuolat susijęs su žmonių ir kariuomenės išsilavinimo lygiu, niekas, išskyrus pripratimą prie karo, negali suteikti vienai kariuomenei ryškaus pranašumo prieš kitą. Kuo didesnė pusiausvyra, tuo daugiau įtakos turi pajėgų skaičiaus santykis.

Šiuolaikinių mūšių pobūdis yra tos pusiausvyros rezultatas. Pavyzdžiui, paimkime Borodino mūšį, kur pirmoji pasaulyje prancūzų kariuomenė savo jėgas matavosi su rusų, kuri dėl daugelio savo organizacijos ir specialiųjų padalinių parengimo galėjo būti laikoma labiausiai atsilikusia. Visame mūšyje nėra nė menkiausio pranašumo ar intelekto pėdsako, tai tiesiog jėgų išbandymas tarp atitinkamų kariuomenių; ir kadangi šiuo požiūriu jos buvo beveik lygios, rezultatas negalėjo būti kitoks, kaip tik lėtas svarstyklių pasvirimas tos pusės naudai, kurios vadas turėjo daugiausia energijos, o kariai – daugiausia karinės patirties. Šį mūšį paėmėme kaip pavyzdį, nes jame abiejų pusių karių skaičius buvo toks lygus, koks retai pasitaiko.

Netvirtiname, kad visi mūšiai yra panašūs į šį, tačiau šis parodo, koks vyraujantis tonas daugumoje jų.

Mūšyje, kuriame pajėgos neskubėdamos ir metodiškai bando savo jėgas, vienos pusės pajėgų perteklius turi užtikrinti sėkmę. Šiuolaikinėje karo istorijoje veltui ieškotume mūšio, kuriame viena kariuomenė nugalėjo kitą, dvigubai stipresnę, o tai anais laikais nebuvo retas reiškinys. Didžiausias naujųjų laikų karvedys Bonapartas visuose savo didžiuosiuose pergalinguose mūšiuose, išskyrus vieną – 1813 m. Drezdeno mūšį, sugebėjo surinkti kariuomenę, kuri buvo gausesnė arba bent jau labai nedaug mažesnė už jo priešo kariuomenę, o kai jam to padaryti nepavyko, pavyzdžiui, prie Leipcigo, Brieno, Laono ir Belle-Alliance, jis buvo nugalėtas.

Strategijoje absoliuti jėga paprastai yra duotas dydis, kurio vadas negali pakeisti. Tačiau iš to jokių būdu nedaroma išvada, kad neįmanoma tęsti karo su aiškiai mažesnėmis pajėgomis. Karas ne visada yra savanoriškas valstybės politikos aktas, o ypač kai pajėgos yra labai nelygios: vadinasi, kare galima įsivaizduoti bet kokią pajėgų santykį, ir būtų keista karo teorija, kuri norėtų atsisakyti savo pareigų kaip tik ten, kur jų labiausiai reikia.

Kad ir koks būtų pageidautinas jėgų proporcingumas, teorijos požiūriu, vis dėlto ji negali teigti, kad į tai šiuo atveju neatsižvelgiama. Čia negalima nustatyti jokių ribų.

Kuo silpnesnės pajėgos, tuo mažesni turi būti tikslai ir trukmė. Susidūrus abiem pusėms, silpniausia pusė negali nusileisti dėl erdvės, jei taip galime pasakyti. Apie pokyčius, kuriuos pajėgų dydis sukelia karo eigoje, galime kalbėti tik nuosekliai, kai šie dalykai išryškėja; šiuo metu pakanka nurodyti bendrą požiūrį, tačiau tam papildyti pridursime dar vieną pastebėjimą.

Kuo labiau nelygioje kovoje dalyvaujanti kariuomenė atsilieka nuo savo priešo skaičiaus, tuo didesnė turi būti jos pajėgų įtampa, tuo didesnė jos energija, kai gresia pavojus. Jei įvyksta priešingai ir vietoj didvyriškumo išivyroja nusivylimo dvasia, tuomet neabejotinai baigiasi kiekvienas karo menas.

Jei kartu su šia pajėgų energija derinamas išmintingas santūrumas siekiant užsibrėžto tikslo, tada atsiranda tas puikių veiksmų ir apdairaus susilaikymo žaidimas, kuriuo žavimės Frydricho Didžiojo karuose.

Tačiau kuo mažiau šis nuosaikumas ir atsargumas gali duoti rezultatų, tuo labiau turi vyrauti pajėgų įtampa ir energija. Kai pajėgų disproporcija tokia didelė, kad joks mūsų pačių tikslo pakeitimas negali užtikrinti mums saugumo nuo katastrofos, arba kai tikėtinas pavojaus tęstinumas toks didelis, kad didžiausio mūsų pajėgų taupumo nebeužtenka, norint pasiekti savo tikslą, tada pajėgų įtampa turi būti sutelkta vienam desperatiškam smūgiui; tas, kuris yra spaudžiamas iš visų pusių ir tikisi menkos pagalbos iš dalykų, kurie nieko nežada, paskutinį ir

vienintelį kartą pasikliaus moraliniu pranašumu, kuris neviltį pakeičia drąsa, ir į kraštutinę drąsą žiūrės kaip į aukščiausią išmintį, – tuo pat metu imsis subtilios gudrybės, o jei jam nepavyks, garbingai žūdamas įgis teisę būsimam prisikėlimui.

Kariuomenės rūšių santykis

Kalbėsime tik apie tris pagrindines kariuomenės rūšis: pėstininkus, kavaleriją ir artileriją.

Tebus man leista pateikti analizę, kuri labiau priklauso taktikai, bet yra būtina, kad mūsų mintys būtų aiškos.

Kova yra dviejų rūšių, kurios iš esmės skiriasi: ugnies naikinamasis principas ir dvikova arba individualusis mūšis. Pastarasis yra arba puolimas, arba gynyba. (Kadangi čia kalbame apie elementus, puolimą ir gynybą reikia suprasti visiškai absoliučia prasme.) Artilerija, aišku, veikia tik griauamuuoju ugnies principu. Kavalerija – tik asmeninės kovos principu. Pėstininkai – abiem būdais.

Individualaus mūšio gynybos esmė yra tvirtai stovėti, tarsi įsišaknijus į žemę; puolimo esmė – judėjimas. Kavalerijai visiškai trūksta pirmosios savybės; kita vertus, ji turi pranašumą antruoju atveju. Todėl ji tinka tik puolimui. Pėstininkai ypač pasižymi pastovumo savybe, bet taip pat ir judėjimo galimybe.

Iš šio elementaraus karo pajėgų suskirstymo į skirtingas ginkluotės rūšis išplaukia pėstininkų pranašumas ir bendras naudingumas, palyginti su kitomis dviem kariuomenės rūšimis, nes jos jungia visas tris pajėgas. Dar viena išvada, kurią galima padaryti, yra ta, kad visų trijų kariuomenės rūšių sujungimas padeda tobuliau panaudoti pajėgas, nes suteikia galimybę savo nuožiūra sustiprinti vieną ar kitą principą, kuris visada yra pėstininkų viena ar kita proporcija.

Naikinamasis ugnies principas šių laikų karuose neabejotinai yra pats veiksmingiausias; vis dėlto individualus mūšis, vyras prieš vyrą,

lygiai taip pat neabejotinai laikytinas tikruoju kovos pagrindu. Dėl šios priežasties vien tik artilerija kare būtų absurdas, tačiau kariuomenė, susidedanti tik iš kavalerijos, yra įsivaizduojama, tik ji pasižymėtų labai mažu pajėgų intensyvumu. Vien tik pėstininkų kariuomenė yra ne tik įmanomas, bet ir daug stipresnis iš visų trijų variantų. Taigi trys kariuomenės rūšys pagal savarankiškumą išsidėsto tokia tvarka: pėstininkai, kavalerija, artilerija.

Tačiau ši tvarka netinka, jei ją taikysime santykiniai kiekvienos kariuomenės rūšies svarbai, kai visos trys veikia kartu. Kadangi naikavimo principas yra daug veiksmingesnis už judėjimo principą, todėl visiškai kavalerijos nebuvimas susilpnintų kariuomenę mažiau nei visiškai artilerijos nebuvimas.

Kariuomenė, sudaryta tik iš pėstininkų ir artilerijos, neabejotinai atsidurtų sudėtingoje padėtyje, jei jai priešintųsi visų trijų rūšių kariuomenė; tačiau jei trūkstantį kavaleriją kompensuotų proporcingas pėstininkų skaičius, ji vis tiek dėl kiek kitokio veikimo būdo galėtų labai gerai pasižymėti panaudodama taktinius veiksmus. Užnugaryje būtų sukurta tam tikrų nepatogumų; ji niekada negalėtų labai energingai persekioti įveikto priešo, o atsitraukimas pareikalautų didelių pastangų; tačiau sunkumų nebūtų tiek, kad priverstų ją atsisakyti nuo veiksmų mūšio lauke. Kita vertus, tokia kariuomenė, palyginti su kariuomene, sudaryta tik iš pėstininkų ir kavalerijos, suvaidintų savo vaidmenį, o vargu ar pastaroji apskritai galėtų atsilaikyti prieš visų rūšių kariuomenę.

Žinoma, šie svarstymai apie santykinę kiekvienos atskiros ginkluotės svarbą kyla tik atsižvelgus į bendrą karo įvykių pobūdį, kai vienas atvejais kompensuoja kitą, todėl neketiname taip nustatytos tiesos taikyti kiekvienam atskiram konkrečios kovos atvejui. Batalionas, esantis užnugaryje arba besitraukiantis, galbūt nuspręs su savimi turėti eskadroną, o ne porą patrankų. Kavalerijos būriui su artilerija, pasiūstam greitai persekioti ar atkirsti besitraukiantį priešą, pėstininkai nereikalingi.

Apibendrinę šių svarstymų rezultatus, darome išvadas:

1. pėstininkai yra savarankiškiausia iš trijų ginkluotųjų pajėgų rūšių;
2. artilerija yra visiškai nesavarankiška;
3. pėstininkai yra svarbiausi derinant visas tris kariuomenės rūšis;
4. lengviausiai galima atsisakyti kavalerijos;
5. didžiausia jėga yra trijų kariuomenės rūšių derinys.

Jeigu trijų kariuomenės rūšių derinys suteikia didžiausią jėgą, natūralu klausti, koks absoliutus kiekvienos iš jų santykis yra geriausias, tačiau į šį klausimą beveik neįmanoma atsakyti.

Jei galėtume palyginti išlaidas, susijusias su kiekvienos iš trijų ginkluotųjų pajėgų rūšių organizavimu, aprūpinimu ir išlaikymu, o tada – su kiekvienos iš jų santykinė nauda kare, gautume galutinį rezultatą, kuris abstrakčiai parodytų geriausią proporciją. Tačiau tai tik vaizduotės žaismas. Pačią pirmąją palyginimo dedamąją sunku nustatyti, t. y. vieną iš veiksnių, t. y. pinigines išlaidas, nėra sunku nustatyti, tačiau kitą, žmonių gyvybių vertę, niekas nenori išreikšti skaičiais.

Be to, atsižvelgiant į aplinkybę, kad kiekviena iš trijų kariuomenės rūšių daugiausia priklauso nuo skirtingo valstybės pajėgų elemento – pėstininkai nuo vyrų skaičiaus, kavalerija – nuo žirgų skaičiaus, artilerija – nuo turimų finansinių lėšų, į skaičiavimą įtraukiamos nevienodos sąlygos, kurių vyraujančią įtaką galima aiškiai pastebėti atskirų tautų ir epochų istorijoje.

Tačiau dėl kitų priežasčių negalime visiškai atsisakyti tam tikro palyginimo standarto, todėl vietoj viso pirmojo palyginimo termino turime imti tik tą jo veiksnių, kurių galima nustatyti, t. y. piniginių sąnaudų dydį. Šiuo atveju pakanka daryti prielaidą, kad apskritai 150 raitelių eskadronas, 800 pėstininkų batalionas, artilerijos baterija, kurią sudaro aštuoni šešių pėstininkų pabūklai, kainuoja beveik tiek pat tiek formavimo ir išlaikymo išlaidų.

Kalbant apie kitą palyginimo elementą, t. y. kiek kiekviena kariuomenės rūšis gali suteikti paslaugų, palyginti su kitomis, daug sunkiau

Skaitykite likusius
460 iš **480** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Viena įtakingiausių kada nors parašytų knygų apie strategiją ir karybą – įžvalgus žmogiškosios karo patirties tyrinėjimas ir konflikto prigimties analizė.

Pirmą kartą 1832 m. išleista knyga „Apie karą“ tebėra vienas svarbiausių ir įžvalgiausių traktatų apie karo prigimtį ir jo poveikį visuomenei. Šiame monumentaliame veikle, beje, išleistame po jo autoriaus mirties, legendinis Prūsijos generolas Carlas von Clausewitzas nagrinėja sudėtingą ir nuolat besikeičiančią konflikto prigimtį ir pateikia gilią įžvalgą apie strategijos principus, kuriais vadovaujasi karinėse operacijose.

Iki šių dienų Clausewitzo idėjos studijuojamos ir taikomos ne tik karo akademijose, bet ir tokiose srityse kaip verslas, politika ir tarptautiniai santykiai. Jo įžvalgos apie priešo supratimo svarbą, vadovavimo vienybės reikšmę ir jėgos, kaip priemonės politiniams tikslams pasiekti, naudojimą išlieka aktualios ir įtakingos šiandien.

Antrajame pasauliniame kare pasižymėjęs legendinis JAV generolas ir kariuomenės vadas Douglasas MacArthuras laikė šį unikalų veikalą „geriausia kada nors parašyta knyga apie karą“, o įžymus karo istorikas B. H. Liddellas Hartas vadino Clausewitzo knygą „karo biblija“. Knygos neblėstančią reikšmę ir įtaką liudija tai, kad ji ir toliau naudojama kaip pamatinis tekstas karo akademijose ir strateginių studijų programose visame pasaulyje.

Šiame naujame ir pirmame plataus masto leidime lietuviškai tekstas kruopščiai peržiūrėtas ir atnaujintas, tačiau išlaikant originalią kalbą ir toną, dėl kurių „Apie karą“ tapo klasika. Nesvarbu, ar esate karinis strategas, ar verslo vadovas, ar tiesiog istorijos studentas, knyga „Apie karą“ būtina perskaityti. Jo nesenstanti išmintis ir įžvalgos ir toliau formuoja mūsų supratimą apie konfliktus ir strategijas, būtinas pergalei pasiekti.

Nesenstantis karinės teorijos ir analizės šedevras, atskleidžiantis politikos vaidmenį karyboje. Būtina perskaityti visiems, kurie domisi karo istorija.

Carl Philippas Gottfriedas von Clausewitzas (1780-1831) – Prūsijos generolas ir karo strategas, laikomas vienu įtakingiausių karo teoretikų istorijoje. Napoleono karų metu jis dalyvavo keliuose dideliuose mūšiuose, įskaitant 1806 m. Jenos-Auerstedto mūšį, kuriame pateko į nelaisvę. Fundamentalioje knygoje „Apie karą“ Clausewitzo aprašytos idėjos padarė didžiulę įtaką karinei strategijai, taip pat platesnėms sritims, pavyzdžiui, politikos mokslams ir tarptautiniams santykiams. Jo pabrėžta politinio konteksto svarba ir karo sudėtingumo bei nuspėjamumo suvokimas tebėra svarbūs ir šiandien.

Kiekvieną nupirktą
knygą = pasodintas medis

www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-761-5

9 786094 847615

Strategijos ir karybos vadovas

Visiško nusiraukio: © Shutterstock

SKATINTIS ŽMOGUS YRA GRAŽUS